

Bijdrage AAR/MIVD CVIN 17 oktober 2003

Land/regio

Irak / Bosnië-Herzegovina / Afghanistan / Israël - UNSTO / Moldavië / Nederlandse Antillen en Aruba

Titel/onderwerp

Dreigingsinschatting operaties Nederlandse krijgsmacht

Irak

De dreiging op het gebied van terrorisme in Zuid-, Centraal- en Noord-Irak is hoog. Hierin zal naar verwachting de komende drie maanden geen wijziging optreden.

De dreiging op het gebied van terrorisme en aanslagen door radicaal-islamitische groeperingen in Muthanna en omgeving is - zeker in vergelijking met het dreigingsniveau elders in Irak - vooralsnog laag. Voor de komende drie maanden wordt de dreiging evenwel enigszins naar boven bijgesteld.

Er zijn een vijftal redenen voor bijstelling van dit dreigingsbeeld:

Radicale elementen zouden hiervan gebruik kunnen maken. In de provincie lopen van oudsher smokkelroutes en het toezicht op de nomadenstammen in de uitgestrekte woestijn is schier onmogelijk.

3. Grotere inspanningen van CT/SFIR bij het opsporen van anticoalitie groeperingen en het tegengaan van infiltratie van buitenlandse radicale islamitische elementen kunnen directe repercussies hebben voor de situatie in Muthanna. Scherper toezicht kan leiden tot rechtstreekse (ook gewapende) confrontaties met anticoalitie elementen.

4. Er lijkt sprake te zijn van een geleidelijke uitbreiding van de gebieden waarin sprake is van (kleinschalige) aanslagen. Naast aanslagen in Bagdad en omgeving, zijn ook Britse troepen in Basra al meerdere keren het doel van een aanslag geweest. Hoewel de aanslagen zich tot dusverre met name richten op Amerikaanse en Britse militairen in de Soenitische driehoek en Basra, alsmede op Iraakse functionarissen die in de ogen van anti-CT groeperingen zouden "heulen" met de nieuwe regering en de "bezetters," is het niet uitgesloten dat de provincie Muthanna hierbij gedurende de komende maanden geleidelijk aan intensiever betrokken raakt.

5. De komende maanden zal er nog geen sprake zal zijn van effectief centraal gezag in de provincie. Hoewel de eerste signalen bij het herstel van een lokale structuur voor de ordehandhaving positief zijn, is de kans groot dat het opzetten van een effectief functionerend apparaat in de hele provincie nog enige tijd op zich zal laten wachten. Dit vacuüm zou ten koste kunnen gaan van het huidige draagvlak onder de bevolking. Daardoor kan een klimaat ontstaan dat niet alleen meer criminaliteit en sabotage in de hand werkt, maar ook gunstig is voor het voorbereiden en uitvoeren van terroristische aanslagen.

Bosnië-Herzegovina

In het verleden is Bosnië-Herzegovina een tolerante omgeving gebleken voor extremistische groeperingen en (niet-gouvernementele) organisaties die sympathiseren met onder meer het al-Qa'ida netwerk. Tot op heden hebben echter geen aanslagen of andere tegen SFOR gerichte gewelddadige acties plaatsgevonden.

De aanvankelijk na de aanslagen in de VS van 11 september 2001 als hoog aangemerkte terroristische dreiging in Bosnië Herzegovina is inmiddels afgenomen tot het niveau laag/gemiddeld. Onder invloed van zich veranderende ontwikkelingen op de Balkan of elders ter wereld, met name in het Midden-Oosten, en indien wordt overgaan tot aanhouding van prominente PIFWC's (vermeende oorlogsmisdadigers) zou de dreiging echter weer kunnen oplopen.

In geval van terroristische acties zal de Amerikaanse presentie als primair doel worden gezien. Niet kan worden uitgesloten dat ook andere, waaronder Nederlandse, SFOR-elementen hierbij betrokken raken.

Afghanistan

De belangrijkste destabiliserende factor in Afghanistan zijn de OMF, bestaande uit strijders van de HiG, Taliban en al-Qai'da. Het gebruik van de term OMF als "daderprofiel" verdient toelichting. Sinds de val van de Taliban, eind 2001, zijn de verschillende aanslagen slechts sporadisch teruggevoerd op een enkele groepering. In het merendeel van de gevallen worden deze incidenten (of aanslagen) toegedicht aan de OMF, waarbij incidenteel een waarschijnlijkheid wordt uitgesproken richting een van de groeperingen.

Binnen de OMF neemt al-Qai'da een bijzondere positie in. In principe zou al-Qai'da niet binnen de term OMF opgenomen moeten worden. Daar waar HiG en Taliban duidelijk overeenkomstige doelen nastreven (Afghanistan bevrijden van westerse invloed), is al-Qai'da een transnationaal opererend internationaal netwerk van terroristen dat in Afghanistan vaste grond onder de voeten had maar sinds de val van de Taliban haar kopstukken voortvluchtig weet, waarschijnlijk in de regio in en rond Afghanistan.

Ondanks aanhoudende inspanningen in het kader van Operation Enduring Freedom (OEF) deze OMF te bestrijden, blijven deze, met name in het oosten, zuidoosten en zuiden van Afghanistan, actief. Deze strijd, die in deze gebieden veelal het karakter heeft van een guerrilla-oorlog, heeft in de loop van 2003 een opleving doorgemaakt. Dat de OMF deze strijd in die mate kunnen blijven doorzetten, is vooral mogelijk door het gebrek aan tegenstand in het grensgebied van Pakistan. Zeer waarschijnlijk zijn regionale overheden en delen van het militaire en veiligheidsapparaat van Pakistan betrokken bij steunverlening. De recente activiteiten van het Pakistaanse leger in deze grensgebieden hebben nog geen permanent karakter, waardoor de effectiviteit van de OMF slechts ten dele zal worden aangetast.

De algehele veiligheidssituatie in Afghanistan blijft onzeker en gespannen. De dreiging van terroristische aanslagen blijft onverminderd hoog. Na de overname van ISAF door NATO troepen is de dreiging van terrorisme in Afghanistan nog onverminderd aanwezig.

Door de verschillende concepten met betrekking tot de Provincial Reconstruction Teams (PRTs) en de uiteenlopende dreigingsfactoren in de verschillende regio's is de dreiging tegenover de PRTs niet eenduidig. Door binnen het PRT-concept "gevoelige" taken niet op te nemen, zoals ondersteuning van counter drugs operaties en het ontwapenings- en demobilisatie (DDR)proces, kan momenteel in bepaalde gebieden (zoals Kunduz) relatief veilig worden geopereerd. Veranderingen in het normbeeld of het PRT-concept kunnen daarin echter snel verandering brengen.

Israël/UNTSO

De algehele veiligheidssituatie in Israël is en blijft onrustig. De kans op incidentele terreuraanslagen blijft bestaan en zorgt onder de bevolking altijd voor een overall aanwezige waakzaamheid. Mede als gevolg van de Israëlische luchtaanval in Syrië wordt de dreiging op het deelgebied terrorisme als middelhoog beoordeeld. Kleinschalige acties van de Libanese Hezbollah organisatie in de vorm van morteraanvallen op Israëlische stellingen in de omgeving van de omstreden Sheba-boerderij zijn echter niet uit te sluiten. Er zijn evenwel geen indicaties van een expliciet tegen Nederlandse belangen, c.q. Nederlandse UNTSO-waarnemers gerichte dreiging.

Moldavië

Een aantal terroristische netwerken zou volgens de nationale veiligheidsdienst steunnetwerken onderhouden in Moldavië. Het zou hier onder meer gaan om Hezbollah, Hamas en verschillende Koerdische groeperingen. Voor terroristische groeperingen en rebellenbewegingen vormt de deelrepubliek Trans-Dnjestrië, waar de corruptie en criminaliteit een ongekeerde omvang hebben aangenomen een interessant doelwit, met name voor wapensmokkel.

Nederlandse Antillen en Aruba

De dreiging op het gebied van subversie, sabotage en terrorisme tegen Nederlandse en Amerikaanse militairen wordt vooralsnog als laag ingeschat. Ook al zijn op de eilanden veel illegale Arabieren aanwezig en zou er sprake zijn van diverse connecties met terroristische organisaties, dan nog zijn er geen aanwijzingen dat aanslagen worden gepland.

Bedreigingen door criminelen aan het adres van militairen vanwege hun rol bij drugsbestrijding komen slechts zelden voor.